No. 1353 | 1851

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 2 OCTOBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden voor *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 1 October.

Bij de algemeene beraadslaging over de strekking van het adres is door een lid der Tweede Kamer ter sprake gebragt een feit dat tot het ministerie van kolonien behoorde, namelijk de afzetting uit zijne bediening, als ontvanger te Samarang, van den heer Senn van Bazel. Bij de behandeling van de §, die tot de kolonien in betrekking staat, heeft ditzelfde feit op nieuw stof geleverd tot eene vrij lange discussie, die tot geen besluit hoegenaamd leiden kon. Wij hebben die herhaalde beraadslagingen over eene administratieve handeling, die uit gebrek aan de noodige bescheiden, niet behoorlijk kan worden toegelicht, aangehaald als een bewijs van de parlementaire onbedrevenheid, die wij meermalen in sommige leden der Kamer hebben opgemerkt.

Eigenlijk ware hier slechts stof geweest voor eene interpellatie, en de zaak werd dan ook in de Kamer voorgesteld als eene interpellatie. Maar de voorsteller zoowel als andere sprekers vergaten dat er slechts inlichting was gevraagd, en gingen onmiddellijk over tot beoordeeling der niet genoeg gekende aangelegenheid. Daarbij bleef het niet. Ofschoon men herhaalde keeren verklaarde geen partij te willen trekken voor den heer Senn tegen het gouvernement, zoo waren verscheidene sprekers, ten spijt van die verklaring, er slechts op uit, om den heer Senn te verdedigen en het gouvernement te beschuldigen.

De discussie daarover was alzoo niet slechts ontijdig; zij was daarenboven onbillijk.

Het ontslag van den heer Senn van Basel heeft afkeuring gevonden, op grond dat de straf of niet genoegzaam verdiend, dat is, te zwaar was, of niet gelijkelijk op een ander was toegepast, die haar evenzeer scheen verdiend te hebben. Wij vergenoegen ons met aan te merken, dat men eene zaak beoordeelt, die niet genoeg gekend is. Zij is slechts toegelicht van de zijde van den heer Senn; en het spreekt van zelf, dat zoo ooit het *audi et alteram partem* te pas komt, het zeker is in een geval als hier, waar een door het gouvernement veroordeeld en gestraft ambtenaar zich tegen zijn administratief vonnis verzet. Zoodra de minister gezegd had, dat hij geene inlichtingen omtrent den loop dier zaak had ontvangen, maar dat hij die wachtte, was geene discussie meer mogelijk. De billijkheid eischte minstens dat men zijn oordeel opschortte, tot dat na den veroordeelde te hebben gehoord, ten minste ook de regter, die vonnis had geveld, zou hebben gesproken. Sommige leden der Kamer hebben dit zoo eenvoudig als noodzakelijk regtsbeginsel geheel uit het oog verloren.

Wij betreuren die voortvarendheid, die buiten de goede meening der sprekers geen enkelen grond tot verschooning heeft.

Was er *periculum in mora?* Geen het minste. Men had al den tijd om het antwoord van het Oost-Indisch gouvernement af te wachten zonder daardoor eenig belang te kwetsen.

Was dan de handeling van den Gouverneur-generaal eene van die blijkbare daden van willekeur, waarbij hij of zijne magt te buiten ging, of de koloniale belangen in gevaar bragt? Ook niet. Zijn besluit is eene administratieve handeling, waartoe hij volkomen gemagtigd is, ook al heeft hij de billijkheid niet op zijne zijde; en gevaar voor de koloniale belangen is daarin zoo weinig, dat, naar onze meening, juist door de handeling van het gouvernement, onze kolonien eer zijn begunstigd dan benadeeld. Om de eenvoudige reden, dat door den genomen maatregel de ambtenaren zijn gewaarschuwd, dat de Gouverneur generaal de teugels van het bewind met kracht vasthoudt. Daarin is voor elk ambtenaar een spoorslag, die hem tot trouwe pligtvervulling noopt.

Maar wil men weten waarin wij gevaar zien? Het is in de wijze waarop deze zaak in de Kamer behandeld is. In de eerste plaats, moet art. 60 der Grondwet zóó worden begrepen, dat de minister van kolonien voor elke administratieve daad van het Oost-Indisch gezag in de open vergadering der Tweede Kamer mag worden ter verantwoording geroepen? Ook zelfs dan wanneer hij slechts gehandeld heeft binnen den kring zijner wettelijke bevoegdheid, zonder de algemeene belangen van het land of de koloniën in het minste te schaden? Wij achten de uitlegging der Grondwet niet slechts ongegrond, maar onmogelijk toe te laten. De letter der Grondwet sluit haar blijkbaar uit. En mogt er ook al eenige twijfel bestaan, wat het geval niet is, dan nog zouden 's lands gewigtigste belangen gebiedend vorderen, dat zij eene ontkennende verklaring kreeg. Als het systeem kan worden gewettigd, dat het Oost-Indisch gouvernement zich verantwoorden moet aan de Tweede Kamer over elke administratieve handeling, waarover men zal goedvinden eene interpellatie te doen; dan is geen krachtig gouvernement in onze koloniën mogelijk. En dit is de tweede reden die ons de gehoudene discussie tot leed doet strekken. Wat moet er geworden van ons koloniaal beheer, als men in de Tweede Kamer partij trekt voor een van zijne bediening ontzet ambtenaar tegen zijn gouvernement? En zulks, nog eer dat gouvernement, welligt op geen aanval verdacht, het ministerie van kolonien in staat heeft kunnen stellen, om den aanval af te weren? Maar dit laatste daargelaten, het is niet mogelijk, dat men het koloniaal gezag in zijne administratieve handelingen ter openbare verantwoording in de Kamer oproept, zonder dat gezag te verzwakken en te verlammen. Daarbij kan niemand winnen, en is voor een elk in Nederland en de koloniën veel te verliezen. Wij aarzelen niet de meening te uiten, dat zulk een systeem van interpellatie op onze overzeesche bezittingen toegepast, eindigen zal met het behoud onzer koloniën in gevaar te brengen.

Waar eenige duizende Nederlanders tegenover millioenen Indianen staan, in de nabijheid van heerschzuchtige Engelschen, die begeerige blikken op onze bezitting werpen, daar is niet slechts een krachtig, maar een zeker autokratisch gouvernement noodzakelijk, waarmeê het stelsel van openbare interpellatiën niet is te rijmen.

Zoo er nog mogten zijn die het betwijfelen, of het openbaar schoolwezen ten onzent wel in die mate voor de katholijke jeugd verderfelijk is, als dezerzijds sinds jaar en dag bij elke gepaste gelegenheid beweerd is geworden, — aan dezen moeten dan wel de oogen zijn open gegaan door hetgeen eerst de heer Beets, in eene plegtige predikanten-vereeniging, en kort daarna de heer Groen, ter vergadering van de Tweede Kamer, deswege in het midden hebben gebragt. De woorden van den heer Beets hebben wij onlangs aan onze lezers teruggegeven. Die van den heer Groen waren niet minder duidelijk en bevestigen niet minder nadrukkelijk de beschuldigingen van katholijke zijde bij aanhoudendheid tegen de voor Katholijken noodlottige strekking van ons openbaar schoolwezen ingebragt. »Op vele plaatsen," zeide de heer Groen, veilig had hij mogen zeggen: bijna overal; »op vele plaatsen willen de Protestanten suprematie uitoefenen, en een protestantsch onderwijs door den protestantschen onderwijzer is ook niet mogelijk zonder suprematie ten opzigte der andere gezindheid. Spreker is daar altijd tegen opgekomen. Hij heeft er zich altijd tegen verzet; en nu weet hij wel dat zijn gevoelen op dit punt door vele zijner mede-protestanten (hij zal niet zeggen: geloofsgenooten) niet wordt gedeeld; maar hij kan toch niet zien, dat de vereeniging van heterogeene bestanddeelen eenigen zegen heeft aangebragt."

Opmerkelijk is deze drievoudige verklaring:

De Protestanten willen suprematie uitoefenen;

een protestantsch onderwijs door den protestantschen onderwijzer is niet mogelijk zonder suprematie ten opzigte der andere gezindheden;

de vereeniging van heterogeene bestanddeelen heeft geenerlei zegen aangebragt.

De Protestanten willen suprematie uitoefenen.

Beteekenend is het dat deze stelling van protestantsche zijde geene de minste tegenspraak ondervonden heeft. Zij mag dus wel als boven allen twijfel verheven worden beschouwd. Hoe zou zij ook weersproken hebben kunnen worden? Het feit der protestantsche suprematie in de openbare scholen is van algemeene en onbetwistbare bekendheid. Niet alleen dat bijna alle schoolkommissien, zoo provinciale als plaatselijke, bij genoegzaam geheele uitsluiting van katholijke geestelijken, volgens het eigen woord van den heer Beets, opgevuld zijn met predikanten; niet alleen dat slechts zeer enkele katholijke onderwijzers aan het hoofd van openbare lagere scholen geduld worden; niet alleen dat de gewetenspligten der katholijke jeugd, bijv. op het stuk van het vieren der Heiligen-dagen, zelden geëerbiedigd worden; niet alleen dat vele in de openbare scholen gebezigde schoolboeken, bijv. het schoolboek van Wester, eenen in vele opzigten antikatholijken geest ademen; niet alleen dat het mondelings gegeven onderwijs veelal moorddadig is voor de godsdienstige gezindheid der katholijke jeugd — maar zelfs zijn in zeer vele openbare scholen de katholijke kinderen verpligt een door protestantsche onderwijzers gegeven bijbelsch onderrigt aan te hooren, waarvan de nadeelige gevolgen voor hunne godsdienstige vorming niet te berekenen zijn. Het is dus maar al te waar, de Protestanten willen, in zake van onderwijs, suprematie uitoefenen!

En dat willen niet slechts de Protestanten, die wel des heeren Groens mede-protestanten, maar niet zijne geloofsgenooten zijn: onverschrokken durven wij beweeren, dat er ook evenzoo onder zijne geloofsgenooten zijn, en van de overigens meest achtenswaardige, die eene gelijke suprematie willen uitoefenen. Onder meerdere, willen wij daarvan een zeer recent voorbeeld aanhalen. Een katholijk aspirant naar eene opengevallene plaats aan eene inrigting van hooger onderwijs werd door een *geloofsgenoot* van den heer Groen, wiens stem bij de vervulling der vacature van grooten invloed was, rondweg afgewezen: *»omdat aan eene inrigting van onderwijs het onderwijs in de historie aan geen Katholijk kan toevertrouwd worden."* Des gevorderd zullen wij hieromtrent in meerdere bijzonderheden treden. Het zijn derhalve niet alleen de Protestanten in het algemeen, maar onder deze evenzeer de pietistische fraktie, die, in zake van onderwijs, suprematie willen uitoefenen.

Een protestantsch onderwijs door den protestantschen onderwijzer, zegt de heer Groen, is ook niet mogelijk zonder suprematie ten opzigte der andere gezindheid.

Wij stemmen deze stelling gereedelijk toe. Wanneer een protestantsch onderwijzer *protestantsch* onderwijs geeft, dan moet hij geweld doen aan de godsdienstige begrippen der andere gezindheden. Doch, wat geeft aan den protestantschen onderwijzer de bevoegdheid van *protestantsch* onderwijs te geven? Waaraan ontleent hij daartoe het regt? Is er eenige wet of eenig besluit in zake van onderwijs, waarbij voorgeschreven wordt dat de openbare scholen inrigtingen van propaganda moeten zijn ten bate van wij weten niet regt welk Protestantismus, maar in allen geval inrigtingen waar het katholijk gedeelte der schoolgaande jeugd op de meest tyrannieke wijze in hare godsdienstige begrippen beleedigd wordt? Dat dit plaats heeft, weten wij, helaas! te over. Maar heeft het niet plaats tegen alle regt en rede in, en met verkrachting zoowel der minst betwistbare ouderlijke regten als der duidelijkste voorschriften van de vigerende wetgeving? Die eerlijke schending van het natuurlijk en van het geschreven regt is het juist, waarover de Katholijken zich het luidst beklagen. Dat, ten spijt van de dringendste verpligtingen, het onderwijs in de openbare scholen gegeven een *protestantsch* onderwijs is, dat is voor Katholijken die hunne pligten kennen en prijs stellen op het geluk van hunne kinderen, onduldbaar, en daarom is het dan ook mede dat zij nimmer opgehouden hebben daartegen als tegen eene daad van ongrondwettige willekeur en van verkrachting der gewetensvrijheid te protesteeren.

De vereeniging van heterogeene bestanddeelen heeft geenerlei zegen aangebragt.

Wij beämen deze stelling volmondig. Al wat daartegen zoo door den minister als door de heeren van Dam en van Hoëvell is ingebragt, behoort tot het gebied der *verba ac voces*. De *gedwongen* vereeniging heeft weerzin gewekt; het oefenen eener protestantsche *suprematie* verbolgenheid bij de Katholijken jegens het [illegible] derregtelijk juk op hunne schouders [illegible]

Geen herstel van den lang reeds verbroken vrede is mogelijk dan door allen het genot van al hunne regten te waarborgen, dan door regtvaardig te zijn *ook* en *zelfs* voor de Katholijken.

De Protestantsche Missiën.

II.

Protestantsche reizigers bevestigen het onvermogen van hunne geloofsgenooten; de volgende plaats uit het werk van Dr. Madden strekt daarvan ten bewijze:

„Te vergeefs wordt onze ijver weggesleept door het aan de orde van den dag zijnde denkbeeld: de bekeering der heidenen en vruchteloos arbeiden wij aan de beschaving van het Oosten. Het is waar dat de dolende ridders van het Christendom alle hoeken der aarde doorkruisen. De Heilige Schriften zijn verminkt overgebragt in een honderdtal talen, en voor de zaak van het proselytismus zijn groote opofferingen van geld en van waarheid gedaan. Men heeft gemeend, dat bekeeren, beschaven was; mijns inziens is beschaving de beste weg om tot bekeeren te geraken. Onze zendelingen zijn nergens geslaagd, omdat zij hunne godsdienstige preken begonnen zijn met datgene, waarmede zij die hadden moeten eindigen. Zij rekenden te veel op de afgetrokken leerstukken der Kerk en veel te weinig over de zoo overredende leer van het Christendom; zoo moest de Turk zich gemeenzaam maken met de Drieëenheid, voor dat men hem de verheven zedeleer van het Evangelie deed kennen; de Griek moest de dwalingen zijner belijdenis afzweren, alvorens te zijn ingewijd in de voordeelen van een zuiverder eeredienst; de Katholijk moest hooren lasteren wat hij vereert, alvorens overtuigd te worden of er eene meer rationeele godsdienst dan de Protestansche bestaat. En wanneer het den zendeling al eens gelukte, iemand in zijn geloof te doen waukelen, dan moest deze nog kiezen tusschen de Methodisten, de Presbyterianen, de Kalvinisten, de Anglikanen of de Hoogduitsche Lutheranen, want wij hebben in Egypte en Syrië, predikanten van al die strijdige sekten.... Ik heb een jood gezien, dien de Eerwaarde Joseph Wolff zich beroemd heeft te hebben doordrongen van de waarheden van het Christendom. Deze jood vertoonde mij een prachtig exemplaar der H. Schrift, hetwelk hem door den zendeling gegeven was, en toen ik mij verwonderde dat het nieuwe testament uit het boek was gerukt, bekende de zoo genaamde bekeerling mij, dat hij, na het vertrek van den heer Wolff, de Evangeliën verscheurd had. Ik ben met een predikant naar de Synagoge geweest, waar hij in 't midden der godsdienstoefening, protestantsche brochures ging uitdeelen. Ik zag dat sommigen die op den grond wierpen, terwijl anderen ze ter zijde legden, zonder dat men zich verwaardigde naar dezelve te zien."

Er bestaat nogtans een land, hetwelk de Protestanten meenen te kunnen aanvoeren, en hetwelk zij steeds bereid zijn op den voorgrond te stellen om de bekeerende kracht hunner sekten te bewijzen. Wij bedoelen de Sandwich-eilanden; men wijst daar 30,000 Heidenen aan, die tot het Christendom bekeerd zijn en trouw opkomen in de scholen en in de preeken; daar worden beschaving en kunsten verspreid onder eertijds domme en verdierlijkte wilden; daar heerscht eene constitutioneele regering met hare troonrede, hare verantwoordelijke ministers, hare pairs en hare afgevaardigden; en zij herhaalt daar in den Stillen Oceaan de parodiën, welke Soulouque zoo bevallig in de Antilles in praktijk brengt; doch men wacht zich wel van er bij te voegen, dat het Protestantismus aldaar door de staatkunde is opgedrongen, zoo als het door Hendrik den VIII aan zijne onderdanen opgedrongen werd. De hoofden dier eilanden, getroffen door de verstandelijke meerderheid der kooplieden, die zich in hun midden gevestigd hadden, meenden dat het middel om hen te evenaren, bestond in het omhelzen van hunne godsdienst, en zij deden tot dat einde een beroep op de Amerikaansche bijbelgenootschappen. Een zwerm Protestanten kwam aanstonds toegesneld, en krachtens de oppermagtige bevelen van hunnen Souverein, begaven zich de inboorlingen in groote menigte naar hunne scholen en tempels. Doch het gevolg beantwoordde geenszins aan dat schitterend begin. De eilanders bespeurden weldra, dat zij in plaats van herders en vaders, heerschzuchtige meesters hadden gekregen, die hen met eenen ijzeren roede regeerden. De vorsten des lands werden lijdelijke werktuigen in die listige handen, en weldra werd door eene drakonische wetgeving de deugd en de kerkzaamheid voorgeschreven op straffe van boete en gevangenis. De zendelingen bovenal gezag en rijkdom zoekende, deden zich de vruchtbaarste gronden afstaan, almede voorregten, die voor de inboorlingen allerschadelijkst waren. De eilanden werden onder het juk gebragt, maar geenszins bekeerd, en onder dit tyrannick beheer gaat het ras der inboorlingen ter vernietiging over. Van 400,000 zielen is het cijfer der inlandsche bevolking op 100,000 gedaald, en dit getal neemt nog dagelijks af. De reiziger Kotzebue verhaalt, dat hij met eigen oogen de inboorlingen met stokslagen naar de protestantsche kerken heeft zien drijven. Een ander reiziger, de heer Herman Melville, geeft de volgende schets van den toestand dier landen:

„Zoodra zijn niet op de eilanden van Polijnesië de afgoden omvergeworpen, de tempels verwoest en de inboorlingen, zoo als het heet, tot het Christendom bekeerd, of de ziekte, de ondeugd en een vroegtijdige dood komen onder hen woeden. Het aldus woest geworden land wordt dan op nieuw bevolkt door zwermen van roofzieke *verlichte* individus, die zich op dien grond vestigen, als of zij te huis waren, en heinde en verre den vooruitgang der waarheid luid verkondigen. Van alle kanten rijzen sierlijke villa's, Engelsche tuinen, gezande voetpaden en klokketorens op, terwijl de arme wilde weldra een vreemdeling is in zijne geboorteplaats, en een indringer schijnt te zijn op de plek, waar zijne hut heeft gestaan. Doch wanneer de philantropische zendelingen zulke aanlokkelijke verhalen doen van de helft van hunnen arbeid, waarom verbergt hunne zedigheid dan de andere helft van het goed dat zij gewerkt hebben? Ik heb Honolulu moeten bezoeken om die waarheid te vernemen, dat de nog overige inboorlingen, door het Evangelie en de beschaving in trekpaarden veranderd en tot lastdieren *bekeerd* zijn. Zij worden letterlijk aan de draagstoelen hunner *geestelijke leidslieden* vastgebonden en trekken als zoo vele bezielde dieren hunne rijtuigen voort.... Daar schuilt iets onregts onder de verrigtingen der zendelingen op de Sandwich-eilanden. Zij die uit louter godsdienstige inzigten die ondernemingen helpen schragen, moesten de moeite doen om zich te verzekeren of hunne giften, na verschillende kanalen te hebben doorloopen, eindelijk tot derzelver doel, de bekeering der inboorlingen, geraken. Ik dring aan op dit punt, niet dat ik twijfel aan de eerlijkheid van hen, die de gelden uitgeven, maar omdat ik weet dat die gelden kwalijk worden aangewend. Het scheelt zeer veel of men de treffende verhalen leest van de vermoeijenissen der zendelingen en de aandoenlijke beschrijving van het doopsel onder de palmboomen, dan wel of men zelf naar de Sandwich eilanden gaat en daar den Eerwaarden heer eene verrukkelijke, sierlijk gemeubileerde villa ziet bewonen, terwijl de rampzalige inboorlingen rondom hem heen, alle soorten van onzedelijkheid bedrijven."

Overigens zal het volgende uittreksel uit een dagblad van die eilanden, de *Sandwich Islands News*, bewijzen, dat de zedeloosheid tot zulk een stuitende hoogte geklommen is, als waarop zij thans staat, ten gevolge der ontzettende lasten, waaronder de inboorlingen verpletterd worden en waaruit de zendelingen hun voordeel trekken. De belastingen zijn noodzakelijk geworden door die naäping van vertegenwoordigende regering, van ministerien, van regtbanken, van gewapende zeemagt en van diplomatieke agenten bij vreemde mogendheden. Eene wezenlijke beschaving, gewijzigd naar de nieuwe kennis van een volk, dat men uit de kindschheid van den staat van wildheid opheft, had die weelde van posten, die ophooping van ambtenaren niet noodig. Doch eene kunstmatige beschaving was noodig voor die zendelingen der dwaling, opdat men geloof zoude slaan aan hunne resultaten; eene andere beschaving durfden zij niet voorwenden, en terwijl zij zich zelven aanstelden tot Sekretarissen van Staat, stelden zij hunne aanhangers, Engelschen of Amerikanen, in al de officieele posten en in het bezit der beste gronden; en zoo vestigden zij hunne magt en bereidden den weg tot eene aansluiting van den Archipel bij de Vereenigde Staten. Toen onlangs een Fransch fregat te Honolulu de vrijheid van godsdienst voor onze missionarissen en het herstel van sommige grieven van onzen koophandel poogde te verwerven, was de Koning Kamehameha, misleid door zijne eerwaardige raadslieden, bereid om afstand te doen van den troon, waarbij hij zijn rijk aan de Vereenigde Staten schonk; en zoo op dit oogenblik nog de ondernemingen voor de overweldiging van Cuba, de zorgen der politiek gespannen houden, zal echter weldra ter zijner tijd en plaats het overweldigingsplan der Sandwich-eilanden weder te voorschijn treden; en de Amerikaansche kolonisten, die binnen een zeer kort tijdsbestek de meerderheid der bevolking zullen uitmaken, zullen dan herhalen, wat hun in Texas zoo wel gelukt is.

(*Het slot in een volgend nummer.*)

De *Catholic Standard* telt weder eene reeks van aanzienlijke personen op, die tot het Katholicismus zijn overgegaan. Het spreekt nog o. a. van eene »*non*" uit het Puseyistische »klooster" in Regents-Park. In dat klooster zouden nu nog slechts twee *nonnen* meer over zijn, en eene van haar wordt ook reeds als Katholijk aangeduid. Dr. Pusey was, zegt men, over het te niet gaan van zijn »klooster" volstrekt niet in zijn schik.

De bekeering van den heer Towry-Law, kanselier van het bisdom Bath en Wells, wordt veel besproken; onderscheidene bladen drukken den wensch uit, dat de Bisschop toch eindelijk over die *tendenz* van het Puseyismus de oogen openen en aan het »excentriek drijven" van den bekenden heer Denison weerstand bieden moge. De Bisschop schijnt intusschen van geheel andere gedachten te zijn; want nog zeer onlangs heeft hij den heer Denison tot Aartsdiaken benoemd.

De *Times* bevatte voor eenige dagen het berigt, dat *een gedeelte* der te Leeds tot het Katholicismus overgegane personen weder tot de Anglikaansche kerk was teruggekeerd. Dat »gedeelte" bestaat uit *één jongeling*.

Men schrijft uit Breslau 24 Sept. Gisteren namiddag ten 5 ure, hebben 35 Protestanten in de Sandkirche alhier, de Katholijke geloofsbelijdenis afgelegd.

Herstemmingen voor de Gemeenteraden.

Druten. — Behalve de zes gekozen leden op 9 September, zijn bij herstemming tot leden van den Raad benoemd, de heeren: J. W. de Kadt met 91, Hermanus van der Zandt met 91, G. van Woesik met 89, A. C. J. Dericks met 83 en Jan Janssen met 62 stemmen.

Gisteren avond werd binnen Rotterdam verwacht Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, met gevolg. Z. K. H. zou zijn intrek nemen in het hotel *des Pays-Bas*, en heden met de stoomboot naar Londen vertrekken.

In de vorige week is in de fabrijk van de heeren L. J. Enthoven en C°., te 's Hage, met het beste gevolg gegoten het beeld van Rembrandt, dat ter zijner eere te Amsterdam zal worden opgerigt. Het geheel weegt tusschen de 7 en 8000 Ned. ℔. De werklieden in genoemde fabrijk zijn bij gelegenheid van het met zoo gunstigen uitslag gieten van het beeld feestelijk onthaald. (*H.*)

Z. M. heeft 1e. aan den majoor V. baron de Constant Rebecque, Zijner Majesteits adjudant, vergund het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van de Wurtembergsche Kroon; 2e. Jhr. Mr. F. H. van Beijma thoe Kingma, eervol onslagen als Secretaris van Aengwirden, en hem benoemd tot burgemeester aldaar; 3e. A. Meinesz eervol ontslagen als burgemeester van Sloten, en in diens plaats benoemd Mr. W. van Nauta Lemke; 4e. tot burgemeester van Schoterland, benoemd A. Meinesz; 5e. benoemd tot deurwaarder bij het provinciaal geregtshof in Zuidhol and A. van Ginkel; tot regter in de arr. regtbank te Tiel Mr. B. Post, kantonregter te Culemborg; en tot ontvanger der directe bel. en acc. te Oude en Nieuwe Niedorp c. a., R. H. van Haersolte, thans ontvanger derzelfde middelen te St. Maarten; zijnde voorts laatstgenoemd kantoor ingetrokken en op den voet van één kantoor vereenigd met de ontvangst te Schagen, onder voortdurend beheer van den ontvanger J. Hulst.

'S GRAVENHAGE, 1 Oct. De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben gisteren een aanvang gemaakt met het onderzoek van de ontwerpen der staats-begrooting voor den jare 1852, waarmede heden is voortgegaan.

— De Kommissie, ter beoordeeling van de voortbrengselen van landbouw enz., ter mededinging ingezonden op de algemeene tentoonstelling van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw te 's Hage, heeft in hare vergadering op den 25 de bij programma uitgeloofde prijzen, zoover de nommers van gezegd programma vertegenwoordigd waren, onder anderen toegewezen aan den Hoogleeraar Dr. A. H. v. d. Boon Mesch, voor modellen en werktuigen, en voor de verzameling van bloem- en tuinpotten of vazen, zoowel tot gebruik als tot sieraad: 1ste pr. Zilveren Medaille of *f* 10, aan J. W. Filippo, Jz., te Leiden; 2de pr. Bronzen Medaille aan J. P. Neuhaus.

NIEUWE-DIEP, 29 September. Heden morgen vertrok van hier voor de eerste maal, de met zoo veel ongeduld te gemoet geziene stoomboot, ter vervanging van de tot nu toe tusschen hier en Amsterdam gevaren hebbende barges. Bedoelde boot laat, wat netheid en gemak voor reizigers betreft, niets te wenschen over en zal, daar thans de afstand tusschen deze plaats en Amsterdam in een betrekkelijk geringen tijd zal worden afgelegd, zeker den handel en de scheepvaart voordeelig in de hand werken. (*N. R. C.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 29 Sept. De heer Dupin, de zoo geestige voorzitter der Wetgevende Vergadering, heeft in een landbouwkundig congres te Chateau-Chinon eene redevoering gehouden, die algemeen heeft voldaan. De improvisatie bevatte menige nuttige wenk voor de kiezers van alle landen en inzonderheid van Frankrijk.

— In eene vergadering van volksvertegenwoordigers, die o. a. bijgewoond werd door de heeren Berryer, Guizot, Sauvaire-Barthelemy, des Cars, de Valmy, de Vatismenil en de hertogen van Noailles en Levis, is besloten tegen het voorstel van Creton en ten gunste van de herziening der constitutie te stemmen.

— Bij de verkiezingen van Finisterre, heeft een behoudsman Kersenson Permentorff verreweg de meer-

derheid verkregen, zoodat hij tot lid der Wetgevende Vergadering is benoemd.

— De bladen van Genua van 22 dezer berigten, dat de *Mississipi*, aan boord hebbende Kossuth en zijne lotgenooten, ter reede van Spezia was verschenen. De demokraten van Genua hebben die stad geïllumineerd, heschen vlaggen op de schepen, losten vreugdeschoten en bewezen aan de Hongaarsche vlugtelingen eene uitbundige eer.

Den 26 is het vaartuig te Marseille aangekomen. Kossuth heeft van het ministerie gevraagd Frankrijk te mogen doorreizen; het antwoord werd per telegraaf ingewacht, doch men meende dat het niet gunstig zou zijn.

— Het blad *la Presse* van den heer Girardin is bij vergissing, als tot gelijke straf met het blad *l'Avénement du Peuple* veroordeeld, opgegeven geworden; het is integendeel *vrijgesproken*.

— Sinds geruimen tijd is er spraak van de loterij der goudstaven. Eén dagblad geeft van deze kwestie de volgende inlichting:

»Het is reeds een geruime tijd geleden dat het gouvernement verlof gaf tot het houden eener groote loterij, waarvan de loten slechts een franc zouden kosten, en de prijzen uit goudstaven van meerdere en mindere waarde zouden bestaan; terwijl de zuivere winst, begroot op vier millioen franken, zou strekken om de overbrenging van eenige duizenden Fransche landverhuizers naar Californie te bekostigen. De loten zijn thans grootendeels geplaatst, en de daarvoor ontvangen gelden in de Fransche bank gedeponeerd; de trekking zal plaats hebben, zoodra al de rekeningen door daartoe aangestelde beambten vereffend zullen zijn. Inmiddels zou reeds eerstdaags een gedeelte der landverhuizers, wier uitrusting en overtogt uit de opbrengst der goudstaven-loterij wordt bekostigd, te Havre aan boord van het nieuwe schip de *Malouin* worden ingescheept. Doch thans berigt de *Patrie*, het blad van het ministerie, dat de minister van oorlog aan het gouvernement voorgesteld heeft, die landverhuizers niet naar Californie, maar naar Algerie te zenden. Men twijfelt of de lieden, die de overbrenging naar Californie als eene gunst verzocht hebben, even geneigd zullen zijn om naar Algerie te verhuizen, alwaar de kolonisten tot nog toe den hun voorgespiegelden voorspoed niet gevonden hebben."

ENGELAND.

LONDEN, 29 September. De commissie tot het opmaken van een reglement voor de katholijke Associatie in Ierland, was ll. Donderdag vergaderd. Zij werd bijgewoond door Mgr. Cullen, Aartsbisschop van Armagh, Primaat van [illegible] Aartsbisschop van Tuam, Mgr. den Bisschop van [illegible], alsmede door den burggraaf Gormanstown, John Reynolds, George Henry Moore, Anthany O'Flaherty, Georges O. Higgins, Francis Scully, M. J. Blake, John Sadleir, William Keogh, meestendeels Parlementsleden.

Het comité is met zijn arbeid tot herziening der regeling zijner organisatie reeds ver gevorderd, en binnen kort zal het adres openbaar gemaakt worden, dat tot de Katholijken van het Vereenigd Koningrijk zal worden gerigt. Men verneemt, dat de openbaarmaking dezer stukken nog is uitgesteld met het doel om meerder tijd te kunnen besteden tot eene nog naauwkeuriger herziening.

— De onderzeesche telegraaf is thans geheel voltooid en onophoudelijk worden over en weder berigten naar de Fransche en Engelsche kust overgemaakt. Ook heeft eene electrieke vonk, langs den kabel van Dover geloopen, te Calais een stuk geschut afgestoken.

— Te Liverpool had Zaturdag ll. eene bijeenkomst plaats van leden voor de associatie voor de zaken in Brazilie. Er werd besloten eene memorie tot Lord Palmerston te rigten over den staat der zaken tusschen Brazilie en Engeland.

— De hertog Torlonia, met gevolg, is uit Rome in Schotland aangekomen.

— Volgens berigten uit New-York was het stoomschip *Atlantic* met instructien van den president aan den heer Barringer, consul der Vereen. Staten te Madrid, vertrokken, waarin bij het Spaansch gouvernement op genade voor de ongelukkige en misleide gevangenen van de expeditie op Cuba" aangedrongen wordt.

— De heer James Fenimore Cooper, de beroemde Amerikaansche romanschrijver, is den 14 dezer in zijne woonplaats Cooper's town, in den ouderdom van 62 jaren overleden.

— Uit Havana berigt men, dat een gouvernements transportschip met 160 gevangenen van de mislukte expeditie naar Spanje is gezeild.

— Volgens berigten uit Britsch-Indie had Gholab Singh den opstand in Cashmire bedwongen. De Kahn van Herat was overleden en Dost Mohammed was zijn grondgebied binnengedrongen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 30 September. Men schrijft uit Hamburg 27 September, dat de kwestie der organieke wetten eene ministerieele krisis heeft doen geboren worden. De ministers zich in de onmogelijkheid ziende, aangezien den tegenstand des Konings, om de politieke organisatie van Hanover te voltooijen overeenkomstig hunne verklaringen voor de Staten, hebben in het begin der vorige week allen hun ontslag aan den Koning ingezonden; de Koning moet nog geen besluit daaromtrent hebben genomen.

— De Brandenburger Landdag die het eerst zijne zitting gesloten heeft, heeft zich vooral vijandig getoond tegen de gemeentewet.

Volgens de *Pr. Ztg.* luidt het besluit van den Duitschen Bond, in de zitting van 23 Augustus genomen, ten aanzien van de drukpers als volgt: »de Duitsche Bond gelast aan de kommissie voor de politieke zaken, benoemd den 10 Julij ten gevolge der te Dresden gehouden ministerieel conferentiën, om ten spoedigste algemeene bepalingen voor te stellen, tot voorkoming van het misbruik der vrijheid van drukpers. De Bond sommeert de Bondstaten, nog voor dat die bepalingen verschenen zijn, door alle wettige middelen en wel voornamelijk door de straf der schuldigen, hun werk te maken van de opheffing der dagbladen en periodieke geschriften, die naar atheistische, socialistische en communistische bedoeling 'n streven, of die ten doel hebben de omverwerping der Rijken, en bijzonderlijk om te maken dat de tot dat einde toereikende wettige middelen in de verschillende Bondsstaten niet ontbreken. Om den arbeid der kommissie voor de Bondswetgeving te verligten, is de Duitsche Bond genegen, haar voor de bewerking der genoemde bepalingen, een of meerdere in dat opzigt ervarene lieden toe te voegen, en hij noodigt de Commissie uit hem ten aanzien van de keuze dier personen voorstellen te doen.

— Een ambtenaar van het ministerie van openbare werken is naar Hannover vertrokken, ten einde daar eene overeenkomst te sluiten, nopens den aanleg van een spoorweg, die de westelijke Hanoversche linie met de Pruissische linie te Munster zou verbinden.

— De vorst van Hessen Homburg heeft in zijne staten van vier vierkante mijlen groot, niet alleen de grondregten afgeschaft, maar ook al de inwillingen ingetrokken, die in Maart 1848 aan den Landgraaf zijnen voorganger, waren afgedwongen.

— Bij Groot-Hertogelijk besluit van 27 Sept. blijft de staat van beleg in Baden onbepaald voortduren.

— Het vorstendom Schaumburg-Lippe is tot het Hannoversch-Pruissisch toltraktaat toegetreden.

— De *N. Pr. Ztg.* meent te weten, dat de Deensche kwestie binnen weinige dagen zal uitgemaakt zijn.

— Men schrijft uit Frankfort dat lord Cowley ook aan den Bondsdag de beruchte brieven van Sir Gladstone over Napels, met eene behoorlijke aanbeveling van Lord Palmerston, heeft ter hand gesteld. Naar men verneemt is de Bondsdag voornemens deze inmenging in de innerlijke zaken van vreemde regeringen bepaaldelijk van de hand te wijzen.

BERLIJN, 30 Sept. Eergisteren nacht is Prins Willem Karel van Pruissen, zoon van Koning Frederik II, overleden. Hij was 3 Julij 1783 geboren en oom van den tegenwoordigen Koning.

WEENEN, 28 Sept. Men verneemt, dat er in de crimineele procesvoering zeer gewigtige veranderingen zullen plaats hebben; men spreekt vooral van de afschaffing der gezworenen, waarvoor dringende beweeggronden worden opgegeven.

— De berigten aan het dagblad van Lloyd ontleend betreffende de ontdekking van een komplot in Griekenland, worden niet bevestigd.

— Men verzekerde in Hongarije dat de komst van den nieuwen militairen gouverneur, aartshertog Albert aanleiding zou geven tot een zeer uitgebreide amnestie.

ITALIE.

Het gerucht is thans in omloop, dat de republiek San Marino onder het gebied van den Kerkelijken Staat zal gesteld worden. Aan de Sardinische vaartuigen is verboden voortaan aan de Romeinsche kust handel te drijven.

Er zijn te Turijn 300 deelen Belgische nadrukken van Fransche werken in beslag genomen, en zulks ten gevolge van het tractaat met Frankrijk over den letterkundigen eigendom.

Keizer Fransch Joseph bezoekt dagelijks Milaan, en verlaat des avonds de stad om den nacht te midden der troepen door te brengen. Men wil weten dat Z M. eene amnistie zal verleenen aan een groot aantal gevangenen. De hertog van San Pietro is door Z. M. den Koning van Sardinie afgevaardigd om den Keizer te Milaan te begroeten.

BELGIE.

BRUSSEL, 29 Sept. Van de 54 leden, waaruit de op 4 Sept. ontbonden Senaat was zamengesteld zijn er 30 herkozen. Zij zijn de volgende heeren (1): Wyns de Raucour, van Schoor, graaf de Marnix en van Muyssen, te Brussel; *ridder de Wouters; te Leuven; Mosselman, te Nivelles; *Dutrieu de Terdonck, en *de hertog d'Ursel, te Mechelen; *baron Gillès de 's Gravenwezel, te Turnhout; *baron de Pélichi-Van-Huerne, te Brugge; *ridder Béthune, te Kortrijk; C. van Woumen, te Dixmuiden; *de Neckere, te Rousselaere; *baron J. d'Anethan, te Thielt; Pecsteen-Devrière, te Ostende en Furnes; *Malou Vandenpeereboom, te Yperen; Grenier, Lefebvre en van Remortere, te Gend; *graaf J.-B. d'Hane, te Aalst; *markies de Rodes, te Audenaarde; *F. d'Hoop, te Eccloo; *Cassiers te St. Nikolaas; *graaf de Ribaucourt, te Dendermonde; baron A. de Royer d'Herchies, te Mons; *de prins de Ligne, te Ath; *Ferd. Spitaels en *Dedorlodot, te Charleroi; baron A. Daminet, te Soignies; *Dumon-Dumortier, te Doornik; Forgeur, te Luik; *baron C. de Tornaco; te Huy; *J. Rutten, te Verviers; *Eloi de Burdinne, te Waremme; *T, de Pitteurs-Hiégaerts, te Hasselt; *graaf de Renesse-Breidbach, te Maeseyck en Tongeren; baron de Favereau, te Arlon, Bastogne en Marche; L. Zoude, te Neufchateau en Virton; *burggraaf Desmanet de Biesme, te Namen; en *d'Omalius d'Halloy, te Dinant.

(1) De met een * aangeduide namen zijn van die leden, welke *tegen* de wet op de successie in de regte lijn hebben gestemd. Deze zijn 25 in getal, de herkozenen die voor de wet stemden, 14. Er waren 15 nieuwe leden te kiezen, die reeds zijn opgegeven.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 1 October.

BEVALLEN (30 Sept.): H. A. E. van Westerloo, geb. Schmedding, Z. - J. H. Sluiters, geb. Harmsen, D.

OVERLEDEN (27 Sept.): C. H. Burger, 11 w. - H. M. Beijer, 14 m. - S. Putting, geb. Smeenge, 53 j. - J. Boelken, 32 j. - P. J. Diederich, 2 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

30 SEPT. 4½ u.			gebl.	1 OCT. 4½ u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	58¼	58¼		[illegible]	[illegible]
Dito Dito	3	»	69⅛	69 1/16		[illegible]	[illegible]
Dito Dito	4	»	90 7/16	90 7/16		[illegible]	[illegible]
Dito Obligatien O. I.	4	»	89½	89½		[illegible]	
Amortis. Syndic.	3½	»	89¾	90			
Handel-Maatschappij	4½	»	109½				
Aand. Rijn-Spoorweg	»	»					
Aand. Holl. S. M.	»	»					
Obligatien	»	»					
BELGIE, Obligatien 1844	»	»					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½	»	47⅞				
Dito bij Rotsch. en Volksv	»	»	48	48			
FRANKRIJK, Obligatien	3	»	52 7/16	52 5/16	»	52 7/16	52⅜
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	»	14 1/16	14⅛	»	14 1/16	
Dito Dito » 510	»	»	14¼	14 1/16	»	14¼	14 1/16
Dito Onbep. Stukken	»	»	14 1/16	14 1/16	»		
Dito	3	»	38 1/16	38 1/16	»		
Dito Binnenl. 2400 P.	»	»	35⅜	35 7/16	»	35½	35½
Coup. *Ardoins*	»	»	8⅛	8 1/16	»		
Passive		»	5⅜		»		
Fransche Uitgest.		»	5⅜		»		
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu	4	»	34	34	»	34⅛	
Dito Dito	»	»	33⅝	33 9/16	»	33⅝	
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	»	106½	106⅜	»	106½	
Dito Dito 1828 en 1829	»	»	105⅜	105	»	105¼	
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»	»	95¼	95	»	95⅛	
Dito	4½	»	99⅝	99¾	»		
Dito bij *Hope*	4	»	88 13/16	89	»		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	»	»	88⅞	88⅝	»	88¾	
Dito bij id. 5de Serie	4	»			»		
Cert. te Hamburg	5	»			»		
Inschrijving in Assignat.	6	»	65¾	65 11/16	»		
Cert. van dito	»	»	66	66¼	»		
POLEN, Aand. à fl. 300	»	»	149½		»		
Dito met Lot. » 300		»			»		
AMERIKA, Bank-Actiën		»			»		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50		ƒ			»		
OOSTENRIJK, Metalliek	5	pCt.	74⅞	74⅝	»	74 11/16	
Dito	2½	»			»		
Dito Nieuwe	2½	»	38 13/16	38 11/16	»	38⅞	
Dito Nieuwe	5	»	80¼	80¼	»	80 7/16	80⅜
Ween Bank bij *Goll en C°.*	»	»			»		
Dito	4	»			»		
Aand. met Loting fl. 500		ƒ			»		
Nieuwe dito » 250		»			»		
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5	pCt.			»		
BRAZILIE te Londen 1824	5	»	90⅞	91	»		
Dito Leening 1843	5	»			»		
Dito £ 200		»		88	»		
PERU	4½	»			»		
MEXICO	5	»	26⅝	26⅛	»	26⅝	26 7/16
VENEZUELA 6 pCt. nu	3	»	29	30¾	»		
NEW GRENADA 6 pCt. nu	1½	»	14 5/16	14⅜	»	14 7/16	
ECUADOR		»	2 13/16	2 13/16	»		
Grieken	5	»	3⅞	3 7/16	»	4	

Polen, Cert. 4 pCt. 79.

Binnenlandsche fondsen bleven, na iets vooruitgegaan te zijn, nagenoeg weder onveranderd. Van vreemde fondsen waren Russische en Oost-Vriesche iets aangenamer; Spaansche 5 pCt. onveranderd, 3 pCt. hooger gevraagd. Overigens helsde onze fondsenmarkt weinig bijzonders.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt., Disconto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 56¼	Livorno	2/m.	*f* 38¾
„	zigt	„ 56⅝	Napels	„	„ 80½
Bordeaux	2/m.	„ 55¾	Petersburg	„	„ 1,82½
„	½/m.	„ 56	Weenen	6/w.	„ 30
Madrid	3/m.	„ 243½	Augsburg	„	„ 35¼
Cadix	„	„ 244½	Frankfort	„	„ 99¼
Seville	„	„ 241½	Hamburg	2/m.	„ 34 5/16
Bilbao	„	„ 242½	„	zigt	„ 35 3/16
Lissabon	„	„ 41½	Londen	2/m.	„ 11,85
Porto	„	„ 41½	„	zigt	„ 11,92½
Genua	2/m.	„ 46⅜	Rotterdam	„	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 30 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 50¾; 5 pc. 98¼; 1840, 5 pc. 99¾; Spanje Ard. 5 pc. 14⅜; Binnenl. 3 pc. —; Coupons —; Rom. Leening 73⅜.

PARIJS, 29 Sept. Fransche 3 pc. 56,40; id. 4 pc. —,—; 5 pc. 92,65; 5 pc. N. —,—; Schatk. —,—; Bank-Actien 2105,—; Belg. 1840, 5 pc. 102; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. 94½; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 37; Binnenl. 3 pc. 35⅛; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 —,—; 1849 —,—; 1851 870,—; Haïti —,—; Rom. Leening 74½.

MADRID, 25 Sept. Spanje 3 pc. 35½; Ardoins 5 pc. 16½; Uitg. Schuld 6½; Coupons 8½.

LONDEN, 29 Sept. Cons. kont. — a —; op tijd 96¾ a 96⅞; Braz. 88 a 89; 1829/39 87 a 89; 1843 — a —; Den. 3 pc. 77½ a 78½; N. L. 5 pc. 102 a 103; Ecuador 2½ a 3½; Gren. 14 a 15; Uitgest. 3½ a 3¾; Mexico 27 a 27½; Peru 4 pc. 90 a 91; Uitgest. 41½ a 42; Portugal 5 pc. 87 a 89; 4 pc. 32½ a 32¾; 3 pc. 32½ a 33½; Rusl. 1822, 5 pc. 111½ a 112½; (N.) 4½ pc. 101½ a 101¾; Spanje 5 pc. 21½ a 21¾; 3 pc. 37 a 37½; Coupons — a —; Passive 5¼ a 5½; Holl 2½ pc. 58½ a 59; 4 pc. 92½ a 93; Venez. 30 a 31; Uitgest. 10½ a 11½.

WEENEN, 29 Sept. Met. 4½ pc. 81⅛; 5 pc. 93½; Bank-Actien —.

BERLIJN, 29 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 88½; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 94¼; Pools. 4 pc. 83½; Loten fl. 200 19; id. fl. 300 115; id. fl. 500 83½.

HAMBURG, 29 Sept. Russ. Eng. Leen. 107; Stiegl. 4 pc. 80; Spanje, Ard. 5 pc. 13½; Binnenl. 3 pc. 32¼.

FRANKFORT, 29 Sept. Met. 5 pc. 77½; 4 pc. 60½; 2½ pc. 39¾; Bank-Actien 1218; Darmst. Loten fl. 50 81; id. fl. 25 28; Badensche Loten fl. 50 59; id fl. 35 34½; Nassausche 23½; Holl. 2½ pc. 58; Werk. Sch. 4 pc. 89½; Sijadic. 3½ pc. 89.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 1 October.

Invoer en Voorraad van RUWE SUIKER, te Amsterdam, van 1°. Jan. tot Ult°. September:

Invoer in 1850: 57⁵/10 m. Ned. Pond. — In 1851: 57⁴/10 m. Ned. Pond.

Voorraad op Ult°. September. In 1850: 5³/10 m. Ned. Pond. — In 1851: 5⁸/10 m. Ned. Pond.

Invoer te Rotterdam, van 1°. Jan. tot Ult°. September.

Invoer in 1850: 34⁸/10 m. Ned. Pond. — In 1851: 31⁴/10 m. Ned. Pond.

Voorraad op Ult°. September. — In 1850: 3³/10 m. Ned. Pond. — In 1851: 6⁷/10 m. Ned. Pond.

Voorraad op heden bij de Nederl. Handelmaatschappij:

Te Amsterdam: 14,538 kranj. en kan.; te Rotterdam 822 en te Middelburg 1,521 kranj. en kan.

Uit de eerste hand zijn verkocht ca. 1200 balen Brazil Koffij a 23 cs.

ROTTERDAM, 30 Sept. KOFFIJ op Ontvang-Cedullen bij de N. H. M. 1851.

	1 Januarij.	1 April.	1 Julij.	1 October.
Amsterdam	141,660 bn.	97,762 bn.	93,636 bn.	50,765 bn.
Rotterdam	100,216 „	72,507 „	79,402 „	37,958 „
Dordrecht	10,974 „	7,349 „	11,245 „	5,639 „
Middelburg	29,030 „	28,078 „	22,865 „	14,412 „
Totaal	281,880 bn.	200,696 bn.	207,148 bn.	108,774 bn.

Op 1 April waren nog af te leveren van voorjaars-veilingen 1851, Amst. 27,967 balen Rotterd. 31,235 balen Dordr. 11,350 balen Middelb. 8,449 balen

Totaal 129,001 balen.

Op 1 Oct. zijn nog af te leveren van de najaars-veilingen 1851. Amsterd. en Dordr. 121,245 bn. Rotterd. en Schied. 84,271 bn. Middelburg 11,026 bn. Totaal 216,542 bn.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 1 October. Tarwe met veel handel tot verhoogde prijzen; verkocht in Entrepot: 128 ℔ o. Rijn *f* 225, 230; 128 ℔ o. Kleefsche *f* 232; in cons. 129, 131 ℔ bonte Pools. *f* 272, 278; 130 ℔ mindere dito *f* 270; 131 ℔ jarige Golstein. *f* 250; 128 ℔ o. Rijn *f* 235, 238; 120, 121 ℔ Vriessche *f* 183, 184, 185; 121, 123 ℔ Gron. *f* 192, 195.

Rogge mede met goeden handel tot ruim vorige prijzen; verkocht in Entr.: 122 ℔ Pruiss. *f* 176; 118 ℔ Odessa *f* 165; in cons. 121, 122 ℔ Pruiss. *f* 178, 182; 115, 116 ℔ o. Gedroogde *f* 164, 166.

Garst prijshoudend: N. Zeeuws. Winter *f* 140.

Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie in April ek. 57¾; Sept. *f* 58 ⅞. *Raapolie* op 6/w. *f* 32¾; Vliegend *f* 31¾; 1°. Mei ek. *f* 33½; Oct. *f* 32¾, 31, Nov. *f* 31¾, ⅝; Dec. *f* 32, 1¾. *Lijnolie* op 6/w. *f* 33¾; Vliegend *f* 34¾. *Hennepolie* op 6/w. *f* 37; Vliegend *f* 36.

ROTTERDAM, 30 Sept. Tarwe. 162, 163, 164/2 ℔ jar. Hooglands. Kleefsche *f* 253, 265, 267; 158/2 ℔ jarige Kleefsche *f* 240.

SCHIEDAM, 30 Sept. Rogge. 146/2 ℔ jar. Libau *f* 178 6/w.; 146/2 ℔ nieuwe Libau *f* 178 6/w.; 147/2 ℔ Koersche *f* 179 6/w.; 143/2 ℔ Windau *f* 174 6/w.; en in entr. 141/2 ℔ jar. Riga *f* 160 6/w. — Gerst. 128/2 ℔ Windau *f* 143 kont. — Moutwijn *f* 11; Jenever *f* 14,50; Amst. Proef *f* 15,75, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 30 Sept. *Koffij.* Er zijn verkocht ca. 200 b. Brazil en eenige partijtjes Java.

LONDEN, 29 Sept. *Ruwe Suiker.* Er is geen daling in de vreemde Suikers te melden, maar er is ook weinig kooplust voor export en consumptie. *Geraffineerd.* Gedrukt en flaauw voor cons.; Gestampte met weinig handel.

De aan-, uit- en doorvoer van levensmiddelen te Amsterdam, van 22 tot en met 27 September, zijn geweest als volgt:

Aanvoer:

Tarwe L. 75, 15 M. — Rogge L. 128, 22 M.

Uitvoer naar Zee:

Erwten L. 2. — Meel 240 ℔.

Doorvoer naar den Rijn:

Rogge L. 50.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 1° October. De Noordsche brik Monumentum, Kapt. Bergh, van hier naar Namsos, is, volgens brief van Harlingen van den 29en September, den vorigen dag aldaar met adsistentie van loodsen binnengebragt, hebbende op de reede van het Vlie, anker en kettingen verloren en de spil en palstut gebroken.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 30 Sept. G. Stavens, Darien, Havana, l. van Cowes. - E. Pestel, Themiz, Caen. - P. M. de Jonge, Margaretha, Aberdeen. - W. Ketelaar, Engelina, Newcastle. - J. Zoutman, Hendrika, St. Petersburg. - H. L. Backer, Twee Broeders, Drammen.

HELVOET, 30 Sept. B. C ten Ham, Banka, Batavia, l. v. Brouwershaven, gesleept door de stoomboot Brouwershaven. - S. T. Kramer, Harmonie, Terranova. - J. Cordia, Argus, Villanova.

UITGEZEILD:

TEXEL, 30 Sept. H W. de Boer, Vriendschap, Hartlepool. - J. G. Olthof, Jantina, Newcastle. - H. R. Falck, Hanna Christina, Drammen. - M. P. Smith, Frederika, id. - J. J. Mulder, Harmonie, Avontuur.

HELVOET, 30 Sept. W. Smith, Batavier, (s.) Londen. - H. C. Nieveen, Jacoba Catharina, Dantzig. - E. H. Bosker, Ida Jacoba, Stettin. - A. den Breems, Kleinkinderen, Bergen. - H. J. de Boer, Zwaantina Hendrieka, id.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 28 Aug. op 21° 52′ N. Br., 29° W. L. Comet, van Ferhamhuck n. Amsterdam.

Den 23 Sept. op 48° 22′ N. Br., 7° 20′ W. L. Paulina, Kapt. v. d. Grient, van Amsterdam n. Triest.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BORDEAUX, Amsterdam, Wortelboer; 22 oksh. Wijn, van Halmael en Comp.; 24 oksh., 12 m. dito, Gebr. Reelfs; 2/2 oksh, 4 k. dito, van der Schrieck en Comp; 1 cer. Jalapstelen, J. Holtij; 6 oksh. Brandewijn, W. Fockink; 2 oksh. Orleans, 16 oksh. Terpentijn, Matthes en Bormeester; 10 z. Cacao, J. M. Giroldi en Zn.; 3 oksh. Wijn, van Hoorn en Comp.; 1 oksh. dito, Tra-Kranen en Comp.; 174/1, 2/2 oksh. dito, 10 k., 1 f. Brandewijn, 1 b. Kurken, 12 Droogerijen, 3 v. Orleans, 1 k. Sigaren, 1 v. Spaansch Groen, 5 v. Gom, 12 v. Terpentijn, Order.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 1 October in lading naar:

Keulen	J. Noll, Josephine.
„	J. C. W. Wilson, Coln N°. 4.
Weesel	J. van der Poll, Wilhelmina.
„	F. Beijer, Wilhelmina
Straatsburg	J. Kievitz, Frankfort N°. 17.
Mainz	G. Reichert, Mainz N°. 4.
Ludwigh. & Heilbron	A. Bohm, Ludwighaven N°. 3.
Duisburg	H. J. Kamps, Vlijt en Hoop.
Dusseldorp, Neus en Urdingen	J. Hespe, Niederrein N°. 3.
Manheim	J. F. Arnold, Freundschafft.
Frankfort	G. Urmetser, Frankfort N°. 3.
Coblenz	A. Elbert, Frankfort N°. 19.
Brussel, Antwerpen en oml. plaatsen	M. Martens (Stoomsleepdienst), de vier Gebroeders. Vertrekt 3 Oct.
„	E. J. Glim, de 2 Gezusters. Vertrekt 3 Oct.

AMSTERDAM, 30 September vertrokken naar:

Manheim	W. Rippert, Carl von Rottex.
Mainz	C. Hartman, Mainz N°. 6

KEULEN, 30 September in lading naar:

Amsterdam	Kapt Wilson	Cölln	N°. 10.
Rotterdam	„ de Ruiter	„	„ 29.

KEULEN, 30 Sept. aangekomen:

Kapt. Kalfs	van Amsterdam	met 4291	centenaren.
„ Wemmers	„ Rotterdam	„ 6300	„
„ v. Loosen	„ „	„ 6132	„
„ Stempel	„ „	„ 5669	„

Rijnhoogte: Arnhem 30 Sept. 3 el 41 duim; Keulen 30 „ 13 v. 10 „

ADVERTENTIEN.

Men vraagt in eene APOTHEEK, in eene der voornaamste steden van Overijssel, een **LEERLING**, of Iemand reeds eenigen tijd als zoodanig werkzaam, op voordeelige voorwaarden, mits van de R. C. Godsdienst. Adres letter S. bij den Boekhandelaar J. M. W. Waanders te Zwolle. (1408)

PENSIONNAT DE DEMOISELLES

ALLEMAND FRANÇAIS

DIRIGÉ PAR

les Sœurs de la Congrégation des Filles de la Croix,

ET ÉTABLI

à Aspil, près Rees. (Bas-Rhin.)

Le but de cet Institut est de donner aux jeunes personnes une Instruction religieuse, morale et scientifique qui assure leur bonheur pour l'avenir. L'institut, tant sous le rapport de l'instruction que sous celui de l'éducation est à même de répondre à tous les désirs.

La langue allemande est enseignée par des Sœurs allemandes; la langue française, par des Sœurs françaises. Toutes les institutrices ont subi leur examen.

L'établissement, sous le rapport de la situation présente l'aspect le plus agréable, et réunit au plus haut point toutes les conditions de salubrité. Les vastes bâtiments entourés d'étangs, de jardins, de prairies, etc. d'une contenance de trente bonniers, offriront aux jeunes personnes tous les délassements désirables pour leur développement physique, et rendront leurs récréations aussi agréables qu'utiles et instructives. L'établissement est situé sur les bords du Rhin et longé par la grande route de communication de l'Allemagne avec la Hollande (plus tard le chemin de fer) ce qui fournira en tout temps aux parents des moyens faciles de visiter leurs enfants.

Le semestre d'hiver commence le 1er. Octobre.

S'adresser pour plus amples renseignements à la Supérieure du Couvent ou au Directeur spirituel soussigné. (1288) C. JASPERS.

Een **GOLDBERGERSCHE KETTING** speelde de rol hem door Dingler's Polytechnisch Journal toegelegd, en geneest toevallig eene ziekte, waartoe hij geene bestemming had.

De Heer J. WESSELS van *Monnickendam* heeft ons hiermede, door tusschenkomst van den Heer S v. D. LINDEN, een attest doen geworden, hem door de blijdschap zijner dubbele genezing gedicteerd. Hij heeft niet willen luisteren naar eene zich tegen publiciteit verklarende oppositie in de familie, maar hoopt dat de een of andere lijder, zijn attest lezende, hem geloof moge schenken en zoo den weg der genezing vinden. Niet iedereen denkt zoo edel en ieder een is niet boven de wel algemeen heerschende publiciteit schuwende vooroordeelen verheven. Wij danken dan ook van ganscher harte den Heer WESSELS voor deze loyale handelwijze, zoo verre wij er in betrokken zijn en laten zijn attest hier volgen:

»Sedert twintig jaren leed ik onafgebroken aan een verschrikkelijken hoest; iedere nacht herhaalde zich deze kwelling tot ik, geheel afgemat, in den morgenstond insliep. Daarenboven had ik het ongeluk voor ongeveer drie maanden doof te ontwaken, voor welk plotselijk ongeval ik volstrekt geene oorzaak wist uit te denken, dat daarom echter niet minder hinderlijk was. Ik kreeg te rade hiertegen een **GOLDBERGERSCHE KETTING** te gebruiken, deed zulks onmiddelijk en — bleef even doof; maar, al genas de Ketting mijne doofheid niet, hij deed mij een andere gewigtige dienst, hij genas mijn hoest; dadelijk de eerste nacht sliep ik gerust door en ben nu, na verloop van drie maanden geheel van die ingewortelde kwaal bevrijd. Mijne Doofheid is even gelukkig genezen en wel door Dr. Pinter's **OORPILLEN**, — ik las daarvan voor veertien dagen eene advertentie van het Verkoophuis en maakte vol vertrouwen gebruik daarvan. Reeds op den 5de dag bespeurde ik eene verandering, het kwam mij voor als of ik in de verte een gedurig gedruisch hoorde en thans, de 14de dag dat ik ze gebruik, kan ik weder zoo goed hooren als ooit te voren.

Ik raad iederen lijder aan deze eenvoudige middelen niet voorbij te zien.

Monnickendam, 29 Sept. 1851. J. WESSELS.

Depôts der Kettingen, in de meeste winkels, waar ook de Oorpillen reeds te krijgen zijn. (14

ZILVEREN TABERNAKELS.

De ondergeteekende GOUD- en ZILVERSMID te *Zaandam*, *meer*, beeft de eer zijnen geëerden Begunstigers te betten, dat bij hem verkrijgbaar zijn: **TABERNAKELS**, in stijl en smaak als het Autaar, zendt op vrage teekeningen hiervan over, als ook **KANDELAARS** in verschillende grootte, die ter bezigtiging in natura voor zijn gevaar overgezonden worden, ders Gouden en Zilveren **CHRISTUSBEELDEN** met ijzeren Kruisen, zeer geschikt voor een geschenk, fraaije ronde en zeskante **WIEROOKSVATEN**, **VENERABELS**, **KELKEN**, enz.

(1409) A. J. BOEKMEULEN

Te Amsterdam, bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitg.